

Yayın Tarihi: 05.10.2023 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Kayıt Dışıyla Mücadele İçin Akaryakıt İstasyonlarına Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Kurulacak

ULUSAL TAŞIT TANIMA SİSTEMİNDE AMAÇ

Akaryakıt piyasasında **rekabet eşitliğinin sağlanması ve kayıt dışı ekonomi ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla** birçok düzenleme ve çalışma hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, daha önce akaryakıt pompalarına bağlanma mecburiyeti getirilen ödeme kaydedici cihazların, elektronik ortamda anlık veri aktarımı yapabilen, güvenlik seviyesi yükseltilmiş ve belirlenen diğer teknik özellikleri taşıyan **yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlar ile değiştirilmesine** yönelik usul ve esaslar 24/3/2021 tarihli ve 31433 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 527) ile belirlenmişti.

Söz konusu düzenleme ve çalışmaların devamı mahiyetinde olmak üzere, akaryakıt istasyonlarında **Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi** kurulması zorunluluğu getirilmesi, akaryakıt istasyonlarında yapılan akaryakıt satışlarında plaka bilgisinin söz konusu sistem kullanılarak yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlara otomatik gönderilmesine ilişkin teknik özelliklerin belirlenmesi, bahse konu sisteme ilişkin uygulamaların **Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü**nce yetkilendirilen firmalar tarafından mükelleflerin ve nihai tüketicilerin kullanımına sunulması, sistem kapsamında bilgi paylaşılması ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar 05.10.2023 tarih 32330 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliği (Sıra No: 1)** ile belirlenmiştir.

UTTS’NİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİ

213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde yer alan hüküm uyarınca **akaryakıt istasyonlarında UTTS’nin kurulması** uygun bulunmuştur.

Söz konusu sistem, yetkili firmalara teslim edilebilecek sistem unsurlarının belirlenebilmesine, anılan firmaların sistem kapsamındaki **faaliyetlerinin takip edilebilmesi ile montaj, bakım, onarım ve servis işlemlerinin elektronik ortamda bildirilebilmesine, TTB takılan taşıtların tanımlanabilmesine ve benzeri tüm iş ve işlemlerin izlenebilmesi ile sistem kapsamındaki bilgilerin GİB Teknoloji sistemlerine aktarılabilmesine imkân verecek şekilde Darphane tarafından** kurulacak ve işletilecektir.

UTTS, akaryakıt istasyonlarında kullanılan **YN Pompa ÖKC’ler** ile iletişim kurabilecek özellikte olacaktır. UTTS kapsamında yapılan akaryakıt satışlarında, akaryakıt satış işleminin YN Pompa ÖKC’den başlaması ve YN Pompa ÖKC’de sonlandırılması esasına uygun olarak, TTO’nun TTB’yi okuması ile taşıt plakasının TTO ile YN Pompa ÖKC arasında sağlanacak **güvenli haberleşme yöntemiyle otomatik olarak YN Pompa ÖKC’ye iletilmesi** sağlanacaktır.

Akaryakıt istasyonu işleten mükellefler, akaryakıt pompa ünitesi ve YN Pompa ÖKC üreten veya ithal eden firmalar veya bunların yetkili servisleri, **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu** tarafından 29/7/2021 tarihli ve 10338 sayılı **Bayi Denetim Sisteminin Kurulması ve Uygulanması İçin Tüzel Kişilerin Yetkilendirilmesi Hakkında Karar** kapsamında yetkilendirilen otomasyon şirketleri ile akaryakıt dağıtım şirketleri, UTTS'nin kurulması ve işletilmesi hususunda Darphane ve/veya Darphane tarafından yetkilendirilen firmalara her türlü teknik desteği sunmak zorundadırlar.

UTTS KAPSAMINDA POMPA TABANICALARINA TAŞIT TANIMA OKUYUCU CİHAZI TAKILMASI ZORUNLUĞU VE UYGULAMA ESASLARI

Akaryakıt pompa tabancalarına TTO takılması zorunluluğu getirilmiş olup, zorunluluğa ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Akaryakıt istasyonu işleten mükelleflerin, en az bir pompa ünitesinin tabanca aparatları üzerine nitelikleri Darphane tarafından belirlenen ve Darphane ya da yetkili firmalar tarafından üretilen **TTO'ları temin ederek 31/12/2024 tarihine kadar** taktırmaları zorunludur. TTO'ların montaj işlemlerine ait süreçler Darphane tarafından belirlenecektir.

b) TTO'ların, montaj işlemlerini sadece Darphane tarafından yetkilendirilen firmalar gerçekleştirecektir.

c) Yetkili firmalar tarafından TTO'ların pompa tabancalarına takılması ve UTTS'ye elektronik olarak tanımlanmasını müteakiben (adres ve benzeri bilgilerin girilmesi) TTO'ların **TTB'leri okuyabilir hale gelmesi sonucunda TTO'ların aktivasyonu tamamlanmış olacaktır.**

ç) TTO'lar zarar görme, bozulma gibi nedenlerle çalışmaması durumu hariç olmak üzere, pompa tabancaları üzerinden sökülmeyecektir. Söz konusu durumların oluşması halinde sadece yetkili firmalar tarafından TTO'lar pompa tabancaları üzerinden sökülerek yerine yeni tanımlanan TTO'lar takılacaktır. Yetkili firmalar tarafından sökülen TTO'lar tutanak ile tamir, değişim veya imha işlemine tabi tutulmak üzere alıkonacak ve yapılan işlemler tutanağa bağlandıktan sonra yetkili firmalar tarafından UTTS'ye elektronik olarak bildirilecektir.

d) Aktivasyonu yapılmayan TTO'ların çalınması veya yangın, su basması gibi çeşitli nedenlerle zayı olması veya kullanılamaz hale gelmesi durumunda, bu durumu gösteren belgelerle birlikte gerekli bilgiler yetkili firmalar tarafından muhafaza edilerek UTTS'ye elektronik olarak bildirilecektir.

e) TTO'ların güvenlik, iletişim, fonksiyon ve benzeri tüm özellikleri ile çalışma yöntemi gibi hususlar **Darphane tarafından belirlenecektir.**

TTO'nun TTB'yi okuması sonucunda taşıt plakasının otomatik olarak YN Pompa ÖKC'ye güvenli olarak iletilmesi sağlanacaktır. YN Pompa ÖKC ile TTO arasında gerçekleşecek güvenli haberleşmenin donanımları, metotları, kuralları ve diğer hususlar Darphanenin görüşü alınmak suretiyle Başkanlık tarafından ynokc.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak teknik kılavuzla belirlenecektir.

YN Pompa ÖKC ile TTO arasındaki haberleşmenin sağlanması hususunda YN Pompa ÖKC yetkili servisleri ile Darphane tarafından yetkilendirilen firmalar karşılıklı olarak birbirlerine gerekli teknik desteği sunmak zorundadırlar.

UTTS KAPSAMINDA YAKIT ALAN TAŞITLARA TTB TAKILMASI ZORUNLULUĞU VE UYGULAMA ESASLARI

Kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dâhil olan ve işte kullanılan taşıtlara 31/12/2024 tarihine kadar TTB takılması zorunluluğu getirilmiş olup, zorunluluğa ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Söz konusu taşıtların yakıt depo girişi üzerine Darphane tarafından üretilen TTB'ler taktırılacaktır.
- b) Darphane'den temin edilen TTB'lerin montaj işlemleri sadece Darphane tarafından yetkilendirilen firmalar tarafından yapılacaktır. TTB'lerin montaj işlemlerine ait süreçler Darphane tarafından belirlenecektir.
- c) Taşıtların **sahiplik ve/veya plaka bilgisinin değişmesi durumunda** TTB'ler yetkili firmalar tarafından değiştirilecektir.
- ç) TTB'lerin yetkili firmalar aracılığıyla tanımlanması ve taşıtların yakıt depo girişlerine söküldüğünde çalışmayacak şekilde montajının yapılması gerekmektedir. Montaj işlemi sırasında Darphane tarafından belirlenen yöntemler kullanılarak taşıtın ruhsatnamesinde yer alan bilgiler ile diğer bilgilerden Başkanlıkça belirlenenler TTB'lere tanımlanacak ve bu **bilgilerin UTTS'ye elektronik olarak bildirilmesi** ile aktivasyon işlemleri tamamlanmış olacaktır.
- d) Sahiplik ve/veya plaka bilgisinin değişmesi ile zarar görme, bozulma gibi nedenlerle çalışmaması durumu hariç olmak üzere, TTB'ler taşıttan sökülmecektir. Söz konusu durumların oluşması halinde **TTB'ler sadece yetkili firmalar tarafından taşıt üzerinden sökülecek** ve yerine yeni tanımlanan TTB'ler takılacaktır. Yetkili firmalar tarafından sökülen TTB'ler tutanak ile tamir, değişim veya imha işlemine tabi tutulmak üzere alıkonacak ve yapılan işlemler tutanağa bağlandıktan sonra yetkili firmalar tarafından muhafaza edilerek UTTS'ye elektronik olarak bildirilecektir.
- e) Aktivasyonu yapılmayan TTB'lerin çalınması veya yangın, su basması gibi çeşitli nedenlerle zayi olması veya kullanılamaz hale gelmesi durumunda, bu durumu gösteren belgelerle birlikte gerekli bilgiler yetkili firmalar tarafından muhafaza edilerek UTTS'ye elektronik olarak bildirilecektir.

Birinci fıkra uyarınca zorunluluk kapsamında olmayan taşıtlara da ihtiyari olarak TTB taktırılabilir.

DARPHANE TARAFINDAN UTTS KAPSAMINDA KURULACAK SİSTEM İLE YETKİLİ FİRMA İŞLEMLERİ

Darphane tarafından yetkilendirilen firmaların, **her türlü bakım ve onarım işlerini üstlenebilecek yetkili teknik bakım ve onarım servislerinin bulunması** şarttır.

Darphane, yetkili firmalarda bulunması gereken nitelikleri, başvuru, test, değerlendirme, izin, onay, güvenlik, denetim ve sorumluluğa ilişkin usul ve esaslar ile yetkilendirilecek firmaların faaliyetlerinin izlenmesi, denetlenmesi, yetkilendirmenin sonlandırılması ve bunların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.

UTTS unsurları dış hava şartlarında çalışabilir nitelikte olmalı ve bu durum Türk Standardları Enstitüsü veya uluslararası akredite test kuruluşlarının testleriyle doğrulanmalı ya da menşei ülke belgesine sahip olmalıdır.

UTTS unsurları muhtemel patlayıcı ortamda kullanılan teçhizat ve koruyucu sistemler ile ilgili mevzuatta belirlenen muhtemel patlayıcı ortamlarda çalışabilecek özelliklere sahip olmalı ve ilgili testlerden başarıyla geçmelidir.

UTTS kapsamındaki bilgiler Darphane tarafından Başkanlık ile elektronik ortamda paylaşılacaktır. Başkanlık paylaşılacak bilgilerin kapsamını, periyodunu, standartlarını ve benzeri özelliklerini belirlemeye ve değiştirmeye yetkilidir.

TTB talepleri yetkili firmalar tarafından UTTS üzerinden elektronik ortamda yapılacak ve Darphane'nin onayına sunulacaktır. Talebin UTTS'ye kayıt edildiği tarih, söz konusu cihazların talep edildiği tarih olarak kabul edilecektir.

alepleri değerlendirilmeye alınan yetkili firmalara, verilebilecek cihaz adetleri Darphane tarafından UTTS aracılığıyla elektronik ortamda bildirilecektir.

Darphane, teslim bilgilerini tutanak altına alacak ve UTTS'ye kaydedecektir. **Tutanaklar en az 10 yıl süreyle Darphane ve yetkili firmalar tarafından kağıt veya elektronik ortamda muhafaza edilmek ve talep halinde Başkanlığa ibraz edilmek** zorundadır.

213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin Bakanlığa verdiği yetkiye istinaden yetkili firmanın, talebinin UTTS'ye kaydedildiği tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı vergi dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmaması şarttır. Bu kapsamda yetkili firmanın vergi dairelerine borcu olup olmadığı Darphane tarafından sorgulanacak ve sorgulama sonucunda vergi dairelerine borcu bulunmadığının tespit edilmesi durumunda talepler karşılanacaktır.

Tebliğ kapsamında **“vadesi geçmiş borç”** olarak değerlendirilecek amme alacakları tür ve tutar olarak aşağıda belirtilmiştir.

a) Tür olarak:

Yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim, motorlu taşıtlar, şans oyunları, damga, banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiler ile harçlar ve bu alacaklara ilişkin vergi ziyai cezaları, gecikme zam ve faizleri.

b) Tutar olarak:

Belirtilen türlerdeki amme alacaklarının toplam **7.500 (yedibinbeşyüz) Türk Lirasını aşan** tutarı.

Tebliğ kapsamında vadesi geçmiş borç tanımına girmekle beraber, yargı mercilerince takibinin durdurulmasına karar verilen veya kanunen takibinin durdurulması gereken amme alacakları ile muhtelif kanunlarda yer alan düzenlemeler gereğince tecil edilmiş amme alacakları, tecil şartlarına uygun olarak ödendiği müddetçe, vadesi geçmiş borç olarak dikkate alınmayacaktır.

UTTS KULLANILARAK YAPILAN AKARYAKIT SATIŞLARINDA BELGE DÜZENİ

UTTS kapsamında yapılan akaryakıt satışlarında, **taşıtın plakasına ilişkin bilgiler sistem kapsamında YN Pompa ÖKC'ye otomatik olarak iletilecek ve ÖKC Fişi, detayları Başkanlık tarafından ynokc.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak teknik kılavuzla belirlenecek, UTTS kapsamında düzenlendiğini gösteren bilgiyi ihtiva edecek şekilde** düzenlenecektir.

UTTS kapsamında yapılan akaryakıt satışlarının, 7/9/2006 tarihli ve 26282 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ (Seri No: 68)'de belirlenen taşıt tanıma sistemine ilişkin belge düzenine yönelik kurallar çerçevesinde de belgelendirilmesi** mümkündür.

Tebliğ ile TTB takılma zorunluluğu getirilen taşıtlar için, **UTTS kapsamında düzenlenmeyen belgeler, 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesine istinaden vergi kanunları bakımından hiç düzenlenmemiş sayılacaktır.**

SORUMLULUKLAR

Akaryakıt istasyonu işleten mükellefler, bu Tebliğde belirlenen UTTS kapsamında taktırılması zorunluluğu getirilen TTO'ların tatbiki ve YN Pompa ÖKC bağlantısının yapılması için gerekli her türlü desteği yetkili firmalara vermek ve gerekli çalışma ortamını sağlamak zorundadırlar.

YN Pompa ÖKC üreticileri UTTS kapsamında kullanılma zorunluluğu getirilen TTO'ların YN Pompa ÖKC'lerle bağlantısının yapılması ve birlikte çalışması için gerekli her türlü desteği yetkili firmalara vermek zorundadırlar.

Yetkili firmaların kuracakları bakım ve onarım servislerinin uyacakları şartlar ve esaslar Darphanece tespit edilir ve denetlenir. Bakım ve onarım servis hizmetleri, sadece yetkili firmalar tarafından belirlenen ve Darphaneye bildirilen yetkili servisler tarafından yerine getirilir. Yetkili firmalar, yetkili servis hizmeti verecek olan gerçek veya tüzel kişilerin mükellefiyet bilgileri ile bu amaçla istihdam edilen elemanların kimlik ve yetkilendirildikleri il bilgileri ile UTTS ve unsurlarına ait kayıt, aktivasyon, satış ve satış sonrası servis ve benzeri işlemlere ait bilgileri Darphane tarafından belirlenen usul ve esaslara göre Darphaneye bildireceklerdir. Yetkili firmalar, UTTS ve unsurlarının bakım ve onarım hizmetlerinin öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesinden yetkili servisleri ile birlikte müteselsilen sorumludurlar. Verilen yetkiyi kötüye kullananların yetkileri iptal edilir.

YN Pompa ÖKC üreticileri ve yetkili firmalar, kendi görev ve yetkileri kapsamında olan cihaz ve sistemlerin kesintisiz olarak hizmet vermesini sağlamak bakımından, bakım ve onarım faaliyetleri için aralarında gerekli organizasyonu yapmak, cihaz ve sistemlerde oluşan arızaları en geç 48 saat içinde gidermek zorundadırlar.

Akaryakıt istasyonu işleten mükellefler, UTTS kapsamında akaryakıt istasyonlarına kurulan UTTS unsurları üzerinde, yetkili firmalar ise UTTS kapsamında kullandığı her türlü donanım, yazılım, sistem ve benzeri unsurlar üzerinde, Darphane tarafından belirlenen kullanım kurallarına aykırı şekilde tasarrufta ve faaliyette bulunamaz ve Darphane tarafından belirlenen durumlar dışında sistem unsurlarının zilyetliğini devredemez. Ayrıca söz konusu mükellefler ve

yetkili firmalar, UTTS unsurlarına gelebilecek her türlü zararın önlenmesine yönelik bütün tedbirleri almakla yükümlüdürler.

UTTS kapsamında yapılmış bağlantıların korunması ve sistemin sürekli çevrim içi bağlantılı olmasının sorumluluğu akaryakıt istasyonu işleten mükellefe aittir.

UTTS unsurları kiralanamaz, devredilemez, aktivasyon işlemi yapılmadan satılamaz veya diğer yollarla kullanılamaz.

Akaryakıt istasyonu işleten mükellefler, UTTS kapsamında 6 ncı maddede belirlenen TTB takılı taşıtların plaka bilgileri ile YN Pompa ÖKC üzerinde otomatik olarak görünen plaka bilgisinin doğruluğunun kontrolünü yapmakla yükümlüdür.

CEZAİ MÜEYYİDE

Tebliğde belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket eden veya belirlenen sürelerde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 213 sayılı Kanunun ilgili ceza hükümleri uygulanır.

Ek: ***Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliği (Sıra No: 1)***

Ferdi Asım Hellaç

Mali Müşavir

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/kayit-disiyla-mucadele-icin-akaryakit-istasyonlarina-ulusal-tasit-tanima-sistemi-kurulacak>

Erişim Tarihi : 07.05.2026